

Số: /BC-UBND Thành phố Lai Châu, ngày tháng 11 năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số năm 2023 và nhiệm vụ giải pháp năm 2024 trên địa bàn thành phố Lai Châu

Thực hiện Công văn số 848/BDT-CSĐT, ngày 07/11/2023 của Ban Dân tộc tỉnh Lai Châu về việc rà soát, bổ sung, thay thế danh sách người có uy tín theo Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg ngày 06/3/2018 của Thủ tướng Chính phủ và Báo cáo kết quả thực hiện chính sách cho người có uy tín năm 2023.

Ủy ban nhân dân (UBND) thành phố Lai Châu Báo cáo Kết quả thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số năm 2023 và nhiệm vụ giải pháp năm 2024 trên địa bàn thành phố Lai Châu như sau:

I. KHÁI QUÁT CHUNG

1. Thuận lợi

Thành phố Lai Châu là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa của tỉnh, thành phố có 07 đơn vị hành chính cấp xã gồm 05 phường, 02 xã với 72 tổ dân phố, bản; Tổng diện tích tự nhiên 9.678,99 ha; dân số toàn thành phố ước thực hiện năm 2023 là 47.041 người, số hộ là 12.664 với 17 dân tộc cùng sinh sống. Trong đó Dân tộc Kinh chiếm 72,4%, dân tộc Giáy chiếm 14%, dân tộc Thái chiếm 8%, dân tộc Mông chiếm 5%, còn lại các dân tộc khác. Có 30 bản, tổ dân phố có người uy tín theo Quyết định số 1698/QĐ-UBND, ngày 22/12/2022 của UBND tỉnh Lai Châu.

2. Khó khăn

Công tác vận động người có uy tín có lúc, có nơi còn mang tính hình thức, thiếu sự quan tâm, chăm sóc lâu dài nên kết quả chưa đạt được như mong muốn. Chế độ, chính sách đối với người có uy tín còn thấp, chưa đồng bộ, nhất quán nên chưa đáp ứng được yêu cầu thực hiện nhiệm vụ.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH NĂM 2023

1. Công tác chỉ đạo, tổ chức thực hiện

- Thực hiện Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg ngày 6/3/2018 của Thủ tướng Chính phủ, về chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số. UBND thành phố chỉ đạo các cơ quan chuyên môn phối hợp tổ chức triển khai thực hiện các chương trình, chính sách đối với người có uy tín theo đúng quyết định. Hướng dẫn UBND các xã, phường tổ chức bình chọn người có uy tín, đồng thời kiểm tra, giám sát quy trình tổ chức bình chọn người có uy tín (tiêu

chí, đối tượng, điều kiện) lựa chọn người có uy tín theo đúng Quyết định số 12/2018/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ.

- Văn phòng HĐND-UBND phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai, tổ chức thực hiện chính sách cho người có uy tín và ban hành Công văn, Kế hoạch; Quyết định thực hiện chính sách đối với người có uy tín và phê duyệt danh sách người có uy tín.

- Chỉ đạo các cơ quan chuyên môn chủ động tham mưu rà soát, lập kế hoạch phân bổ nguồn vốn và phân cấp quản lý nguồn vốn, cụ thể: Đối với UBND các xã, phường thực hiện thăm hỏi người có uy tín nhân dịp lễ, tết; Văn phòng HĐND-UBND thành phố tổ chức tập huấn bồi dưỡng kiến thức, tham quan học tập kinh nghiệm...

2. Công tác bình chọn, công nhận người có uy tín

- Người có uy tín trên địa bàn thành phố Lai Châu chính là chiếc cầu nối giữa Đảng, Chính quyền với Nhân dân, tuyên truyền, vận động nhằm thay đổi, bài trừ những hủ tục lạc hậu trong tang ma và cưới xin, trong cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá tại khu dân cư”; xây dựng nông thôn mới; trong công tác hòa giải, đổi nhân xử thế của mỗi thành viên trong cộng đồng; trong vận động Nhân dân tham gia thực hiện các cuộc vận động, các phong trào thi đua yêu nước góp phần củng cố khối đoàn kết toàn dân, truyền tải những chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước trên tất cả mọi mặt của đời sống KT-XH đến với đông đảo Nhân dân các dân tộc như: đẩy mạnh phát triển sản xuất; phát triển văn hóa xã hội; bảo vệ môi trường, bảo vệ và phát triển rừng; giữ gìn an ninh trật tự; vận động đồng bào phát huy những phong tục, tập quán tiến bộ, gìn giữ bản sắc văn hoá truyền thống dân tộc. Đội ngũ người có uy tín trên địa bàn thành phố rất tích cực tham gia công tác xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức đoàn thể. Thông qua các đợt tiếp xúc cử tri của Đại biểu Quốc hội, HĐND các cấp, nhiều người có uy tín đã có ý kiến đóng góp thiết thực vào chương trình phát triển kinh tế - xã hội và công tác xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc các cấp; phản ánh tâm tư, nguyện vọng của đồng bào. Bên cạnh sự cố gắng, nỗ lực rất lớn của cả hệ thống chính trị, có một phần đóng góp, sự phối hợp rất nhịp nhàng của đội ngũ những người có uy tín trong đồng bào các DTTS thành phố.

- Việc lựa chọn, công nhận, và đưa ra khỏi danh sách người có uy tín trên địa bàn thành phố trong được tổ chức triển khai thực hiện theo đúng quy định, quy trình, UBND các xã, phường tổ chức họp tổ dân phố, bản bình xét, lựa chọn công khai, minh bạch, đúng đối tượng và đúng chế độ quy định. Năm 2023 thành phố có 30 người uy tín theo Quyết định số 1698/QĐ-UBND, ngày 22/12/2022 của UBND tỉnh Lai Châu.

3. Kết quả thực hiện chế độ, chính sách đối với người có uy tín

3.1. Kế hoạch năm 2023:

Tổng kinh phí giao: 97.000.000 đồng (*được cấp bổ sung 60.000.000 đồng vào tháng 9/2023 thực hiện nghiên cứu, học tập, trao đổi kinh nghiệm trong tỉnh cho người uy tín*) (có biểu số 04 kèm theo).

Ước thực hiện năm 2023: 75.000.000 đồng.

3.2. Kết quả thực hiện

a) Thực hiện cung cấp thông tin cho người có uy tín

- Việc thực hiện cung cấp thông tin cho người uy tín thông tin thông qua đi thăm quan, học tập, trao đổi kinh nghiệm và cấp báo.

- Việc triển khai thực hiện cung cấp thông tin cho người có uy tín thông qua hình thức cấp báo không chỉ là món ăn tinh thần mà còn là cảm nang, nguồn tư liệu để người có uy tín thực hiện tốt công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước đến với đồng bào dân tộc thiểu số; phổ biến kinh nghiệm về phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo và góp phần trong việc bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc trên địa bàn... Qua đó đã giúp đồng bào dân tộc thiểu số nâng cao nhận thức, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho gia đình, cộng đồng giữ vững an ninh chính trị vùng dân tộc, miền núi.

- Trong năm 2023 tổ chức 01 đoàn với 30 Người có uy tín thành phố Lai Châu tham gia học tập trao đổi kinh nghiệm tại huyện Than Uyên, Tân Uyên. Trao đổi công tác quản lý Nhà nước về dân tộc, chính sách dân tộc và được nghe những người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số với các huyện chia sẻ các kinh nghiệm trong công tác tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia phát triển các mô hình phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, phát triển du lịch cộng đồng.

b) Thăm hỏi, hỗ trợ, động viên người có uy tín

UBND thành phố chỉ đạo các cơ quan chuyên môn phối hợp tổ chức triển khai thực hiện các chương trình, chính sách đối với người có uy tín theo đúng kế hoạch. Thực hiện đầy đủ, kịp thời các chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào các dân tộc thiểu số theo quy định. Hiện nay trên địa bàn thành phố Lai Châu có 30 người có uy tín. Thành phố, UBND các xã, phường đảm bảo đầy đủ Hàng năm, căn cứ vào kế hoạch giao của UBND tỉnh Lai Châu, UBND thành phố giao cho phòng Tài chính - Kế hoạch phân bổ cho UBND các xã, phường trực tiếp chi tiền hỗ trợ cho các đối tượng và thực hiện thanh quyết toán với phòng Tài chính - Kế hoạch và Kho Bạc Nhà nước.

- Thăm hỏi, tặng quà người có uy tín nhân dịp Tết Nguyên đán:

+ Năm 2023 có 30 người uy tín được thăm hỏi, tặng quà nhân dịp tết Nguyên đán (*Biểu số 03 kèm theo*).

- Năm 2023 đề nghị thay thế 01 người uy tín tại xã San Thành do tuổi cao, sức khỏe không đảm bảo để tiếp tục thực hiện nhiệm vụ tại bản Lò Suối Túng (*Biểu số 01 kèm theo*).

4. Kết quả hoạt động của người uy tín

a) Trong tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và các quy định của địa phương.

- Xác định công tác tuyên truyền luôn có vai trò rất quan trọng trong đời sống của đồng bào các DTTS, Người uy tín thành phố Lai Châu đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền lồng ghép trong các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao, lễ hội truyền thống của đồng bào. Nội dung tuyên truyền chủ yếu tập trung vào Hòa giải, Hôn nhân và Gia đình, Phòng, chống ma túy, Phòng, chống mua bán người...

- Phát huy Truyền thông giáo dục sức khỏe để nâng cao nhận thức của đồng bào dân tộc thiểu số về phòng, chống bệnh dịch, vệ sinh môi trường, chăm sóc sức khỏe bà mẹ, trẻ em, dân số - kế hoạch hoá gia đình, vệ sinh an toàn thực phẩm... Tạo điều kiện để các dân tộc thiểu số tiếp cận các kiến thức và kỹ năng về phòng bệnh, tích cực tự giác tham gia các hoạt động bảo vệ môi trường, nâng cao sức khỏe, 100% bản có y tế bản hoạt động năm 2022 có 7/7 xã, phường đạt tiêu chí quốc gia về y tế.

b) Trong phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới

- Người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số đã hỗ trợ hệ thống chính trị tuyên truyền, vận động đồng bào thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tham gia phát triển kinh tế, tăng cường nội lực, làm giàu chính đáng cho bản thân và gia đình. Vì vậy, tấm gương của họ chính là bằng chứng sống cho sự nỗ lực vươn lên thoát khỏi đói nghèo để đồng bào tin tưởng, nghe và làm theo. Ngoài ra, người có uy tín còn vận động đồng bào áp dụng tiến bộ khoa học - kỹ thuật vào sản xuất, chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, nâng cao giá trị sản phẩm hàng hóa sản xuất; giúp hộ nghèo thoát nghèo vươn lên làm giàu.

- Trong xây dựng nông thôn mới vùng đồng bào dân tộc thiểu số, hạng mục xây dựng hạ tầng kinh tế - xã hội cần sự chung tay đóng góp của người dân nhiều nhất. Người có uy tín đã sáng tạo, linh hoạt, kiên trì bằng nhiều hình thức vận động, thuyết phục để đồng bào hiểu được lợi ích của xây dựng các hạ tầng kinh tế - xã hội cũng như vai trò, trách nhiệm của họ trong hoạt động này. Nhận thức của đồng bào nhờ sự tuyên truyền vận động và nêu gương của người có uy tín đã chuyển đổi, xác định được trách nhiệm, nghĩa vụ trong việc làm thay đổi bộ mặt nông thôn và sự hưởng lợi của đồng bào từ những thay đổi này. Thành phố có xã San Thàng duy trì Nông thôn mới và Sùng Phài đang xây dựng Nông thôn mới vào năm 2025.

- Người có uy tín phối hợp chính quyền trong công tác điều tra, rà soát đối tượng thụ hưởng chính sách ở địa phương với những hoạt động thiết thực, như: xóa nhà tạm cho hộ nghèo, hỗ trợ các phần quà cho các gia đình có hoàn cảnh khó khăn trong những dịp đặc biệt..., đồng thời là cầu nối kết nối các mạnh

thường quân, những tấm lòng thiện nguyện đến với đồng bào khó khăn, tạo ra mạng lưới hỗ trợ để họ không cảm thấy bị bỏ lại phía sau.

c) Trong việc giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc và xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư

- Công tác bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc gắn với xây dựng đời sống văn hóa mới không chỉ là công việc của hệ thống chính trị, mà còn là sự tham gia của đồng bào, bởi họ chính là chủ thể. Người có uy tín giữ vai trò quan trọng trong việc tuyên truyền, vận động đồng bào hiểu được tầm quan trọng của việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa của dân tộc mình nhất là cho thế hệ trẻ. Đồng thời, người có uy tín còn tuyên truyền, vận động đồng bào từ bỏ các tập tục lạc hậu, thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội; thực hiện các quy ước, hương ước cộng đồng xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư.

- Các bản văn hóa du lịch đã được quan tâm đầu tư, chỉnh trang để phát triển du lịch: Bản Văn hóa du lịch Gia khâu 1, bản văn hóa du lịch San thành gắn với chợ đêm và chợ phiên San thành (Nhà trưng bày văn hóa truyền thống, cải tạo cảnh quan hàng rào ở Gia khâu 1, xây dựng và đầu tư các hạng mục của chợ đêm, cải tạo khuôn viên, khu vực cúng lễ ở San Thành.....). Duy trì và phát triển các đội văn nghệ bản sắc Mông, Thái, Giáy để giữ gìn bản sắc và phục vụ du lịch với trên 60 nghệ nhân, diễn viên quần chúng tham gia. Ngoài 03 đội văn nghệ được thành lập theo kế hoạch, hiện nay trên địa bàn thành phố có 70 đội văn nghệ quần chúng của tổ dân phố, bản hoạt động thường xuyên.

- Ý thức của người dân đã được nâng lên trong việc giữ gìn vệ sinh, cảnh quan môi trường của các bản du lịch, phát triển được các nghề truyền thống, giữ gìn và bảo tồn các văn hóa đặc trưng của dân tộc mình. Lễ hội Tú Tỉ của dân tộc Giáy bản San Thành 1; Lễ hội Gautaoxcha của dân tộc Mông xã Sùng Phài vào ngày 15 tháng giêng hàng năm.

d) Trong giữ gìn an ninh, quốc phòng và trật tự an toàn xã hội vùng dân tộc thiểu số

Người có uy tín giữ vai trò trung tâm đoàn kết trong cộng đồng. Phát huy vai trò của người có uy tín thông qua các hoạt động tuyên truyền, giải thích, vận động đồng bào cảnh giác với sự dụ dỗ, lôi kéo của những phần tử xấu chống đối chính quyền; vận động đồng bào tham gia các phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, giữ gìn an ninh trật tự ở khu dân cư... Người có uy tín cung cấp những thông tin liên quan đến an ninh trật tự, tranh chấp đất đai, truyền đạo trái phép vào vùng dân tộc thiểu số, hóa giải những mâu thuẫn cơ sở, không để phát sinh thành điểm nóng, bảo đảm tình hình an ninh và đoàn kết dân tộc.

e) Trong xây dựng hệ thống chính trị cơ sở và khôi đại đoàn kết dân tộc

Người có uy tín tham gia các hoạt động xây dựng Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể, phối hợp cùng với chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể quần chúng đưa quy chế dân chủ vào cuộc sống của người dân. Thông qua các đợt tiếp xúc cử tri người có uy tín đã có nhiều ý kiến phản ánh

tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân. Góp phần quan trọng vào việc xây dựng hệ thống chính trị cơ sở vững mạnh, củng cố niềm tin của đồng bào dân tộc thiểu số vào hệ thống chính trị và chính quyền cơ sở.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Kết quả đạt được

- Vai trò của người có uy tín trong vùng đồng bào dân tộc được quan tâm, chú trọng và phát huy, góp phần xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc; đồng bào các dân tộc ngày càng tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và Nhà nước.

- Tổ chức triển khai kịp thời Quyết định, chế độ chính sách đối với người uy tín trên địa bàn thành phố đã góp phần chuyển biến tích cực, đời sống vật chất tinh thần của người uy tín từng bước được cải thiện, các lĩnh vực văn hoá - xã hội được duy trì và phát triển, an ninh chính trị và TTATXH được đảm bảo.

- Người uy tín triển khai tuyên truyền, vận động có hệ thống, trọng tâm, trọng điểm, với nhiều hình thức phù hợp với nhu cầu, đặc điểm, phong tục tập quán, văn hóa truyền thống của từng dân tộc. Qua đó, đã góp phần quan trọng vào việc tăng cường hiệu quả phát huy dân chủ của Nhân dân; ngăn ngừa, hạn chế các hành vi vi phạm pháp luật, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

2. Hạn chế và nguyên nhân

2.1. Hạn chế

- Nội dung, hình thức vận động, phát huy vai trò của người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số đôi khi còn thiếu linh hoạt, chung chung, rập khuôn và chưa được tiến hành thường xuyên. Công tác vận động người có uy tín có lúc, có nơi còn mang tính hình thức, thiếu sự quan tâm, chăm sóc lâu dài nên kết quả chưa đạt được như mong muốn.

- Đội ngũ cán bộ trực tiếp thực hiện công tác vận động, phát huy vai trò người có uy tín chưa được đào tạo chuyên sâu, năng lực còn hạn chế; chế độ, chính sách đối với người có uy tín còn thấp, chưa đồng bộ, nhất quán nên chưa đáp ứng được yêu cầu thực hiện nhiệm vụ.

2.2. Nguyên nhân

- Nguyên nhân của tồn tại, hạn chế trong phát huy vai trò của người có uy tín là do một số cấp ủy, chính quyền địa phương chưa nhận thức một cách sâu sắc, đầy đủ, toàn diện về vai trò cũng như tầm quan trọng của người có uy tín nên chưa phát huy tối đa uy tín của họ trong tuyên truyền vận động đồng bào dân tộc thiểu số.

- Một bộ phận cán bộ cơ sở chưa hiểu biết chuyên sâu về nội dung, lĩnh vực liên quan đến người có uy tín, chưa nhận thức đầy đủ tầm quan trọng, trách nhiệm trong việc vận động, phát huy vai trò người có uy tín. Một số xã, phường chưa thực hiện tốt công tác quy hoạch, xây dựng đội ngũ người có uy tín có tính kế cận.

- Một bộ phận người có uy tín tuổi cao, sức khỏe không bảo đảm, trình độ học vấn hạn chế ảnh hưởng nhất định đến việc tiếp thu, nghiên cứu một cách hệ thống các chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cũng như khả năng tiếp cận thông tin, công nghệ, kỹ thuật mới dẫn đến giảm hiệu quả trong quá trình thực hiện vai trò người có uy tín tại địa phương.

IV. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP NĂM 2024

1. Tiếp tục tăng cường công tác tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước tới đồng bào các dân tộc thiểu số; vận động đồng bào các dân tộc thiểu số thực hiện chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và các chế độ chính sách đối với người có uy tín.

2. Tiếp tục thực hiện các chính sách đối với người có uy tín như: Tổ chức tham quan học tập kinh nghiệm; tổ chức thăm hỏi ngày lễ, tết, thăm hỏi ốm đau; thăm viếng người có uy tín, thân nhân người có uy tín qua đời...

3. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát tình hình thực hiện chính sách đối với người có uy tín, kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc; đề xuất hướng giải quyết các vấn đề vướng mắc ở cơ sở, lắng nghe ý kiến, tâm tư, nguyện vọng; giải quyết tốt các vấn đề thắc mắc, kiến nghị của đồng bào các dân tộc.

4. Tổ chức đi tham quan, học tập kinh nghiệm cho người có uy tín.

V. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ: Không

Trên đây là Báo cáo Kết quả thực hiện chính sách đối với người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số năm 2023 và nhiệm vụ giải pháp năm 2024 trên địa bàn thành phố Lai Châu./.

Nơi nhận:

- Ban Dân tộc tỉnh;
- Lãnh đạo UBND thành phố;
- Lưu: VT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Trần Đình Tiến